

tallet i 1855 vil det sees, at i en By som Rjøge svares der i Skat pr. Individ 1 Rd. 63 $\frac{1}{2}$, altsaa omtrent det Halve af hvad der svares i Frederiksværk. I Frederiksfund, som i en vis Henseende kan sættes i Sammenligning med Frederiksværk, forsaavidt de begge ligge ved Sfejorden, er Skattebyrden pr. Individ 2 Rd. 71 $\frac{1}{2}$; medens Skattebyrden der er større end i Rjøge, er den betydelig lavere end paa Frederiksværk. Der er imidlertid en ikke ringe Forskjel imellem Forholdene paa Frederiksværk og i Frederiksfund, hvis Folkemængde nærmer sig Frederiksværks; man maa erindre, at Frederiksfund er en Kjøbstad, og at den har udviklet sig saaledes, at dens Evne til at bære Skatter er større; der er saaledes 10 a 12 Kjøbmænd i Frederiksfund, der heller ikke er nogen Fabrikby, og har en mere formuende Befolkning i det Hele taget. Naar man tager dette i Betragtning, troer jeg, det vil vise sig, at Skattebyrden paa Frederiksværk er meget større, end den efter Folketallet burde være. Af de statistiske Meddelelser om Kjøbstadcommunernes og Amtsrepartitionsfondenes Status efter Regnskaberne for Aaret 1859, som netop nu under Mødet er omdeelt, seer jeg, at Skattebyrden i Kjøbstæderne nu er noget højere, og at den kun i ganske enkelte overstiger den Skattebyrde, som hviler paa Frederiksværk, men Skattebyrden stiller sig alligevel altfor høit for denne fattige Fabrikby. Det forekommer mig saaledes, at der for den høitærede Indenrigsminister er al Dpforsdring til at tage under nøiere Overveielse, om der ikke er al mulig Anledning til noget at lindre det Tryk, som, hvis Privilegiet ikke hæves, vil komme til at hvile paa Frederiksværk som Commune betragtet. Dersom man vil spørge mig, hvad jeg havde tænkt mig, der i saa Henseende var at gjøre, skal jeg gjøre opmærksom paa Contracten mellem Bedkommende og Staten, og at det ved denne Contract stiftede Privilegium er af Thendehaveren atter udleiet til Trediemand. Jeg skal nu tillade mig at henstille til den høitagede Ministers Overveielse, om der ikke i den Omstændighed, at Privilegiet saaledes er udleiet til Trediemand, muligen ligger, at Privilegiet er forbrudt; men forsaavidt Privilegiet ikke kan hæves paa anden eller den nævnte

Maade, vil jeg henstille til den høitærede Ministers Overveielse, om han ikke maatte finde det rigtigt, for næste Rigsdag at forelægge et Lovforslag, hvorved dette Forhold vil kunne blive ordnet, idet Frederiksværk ellers i en vis Henseende vil komme til at staa udenfor Lov og Ret. — Efter disse Bemærkninger skal jeg tillade mig, efterat have faaet det høie Things Samtykke dertil, at stille følgende Forespørgsel: „Antager den høitærede Indenrigsminister, at Loven af 29de December 1857 om friere Næringsdrift ogsaa vil komme til at finde fuld Anvendelse paa Byen Frederiksværk, og hvis ikke, agter da den høitærede Minister at træffe de fornødne Foranstaltninger til, at de Hindringer, som stille sig i veien derfor, blive hævede?“

Indenrigsministeren: Det vil være det høie Thing bekendt, at Frederiksværk tidligere var i en eneste Mandts Bestielse, som saaledes eiede samtlige derværende Bygninger; han havde den Ret, som fra ældre Tider var forenet med alle saadanne Fabrikker, nemlig Rettigheden til at drive Handel med Fabrikarbejderne; Andre boede der ikke dengang, og navnlig er der en kongelig Resolution af 28de April 1818, der stadfæster en Contract, hvorved under Form af Forpagtning en Mand overdrages Retten til at holde en saadan Handel, hvilken Contract derefter er indgaaet under 1ste Mai 1818. Den nuværende Forpagtning grunder sig paa en dermed aldeles overeensstemmende Contract af 6te Mai 1835 imellem Frederiksværks Administration og en privat Mand, hvilken gaaer ud paa, at denne Eieendom bortforpagtes til ham for hans og hans nulevende Kones Levetid, hvorhos der er tilføiet en vis Tidsfrist for hans Arvinger, hvis Mand og Kone skulle afgaae ved Døden forinden dette Tidspunkt, hvilket forøvrigt allerede forlængst er udløbet. Efter denne Contract har den Paagjældende Ret til at udsælge alle Varer, som ellers ere tilladte i Danmark, med Undtagelse af visse Varer, som han ikke tør sælge. I denne Contract er det derhos udtrykkelig forbeholdt, at der foruden Forpagteren kun skulde være een Handelsberettiget, og en saadan Handelsrettighed, eller Kjøbmandshandel